

ZAJĘCIA DLA OPIEKUNÓW STUDENTÓW EUD I AME

Psychologia potrzeb
dr Sabina Zalewska

Szkoła Główna Handlowa
10 października 2017 r.

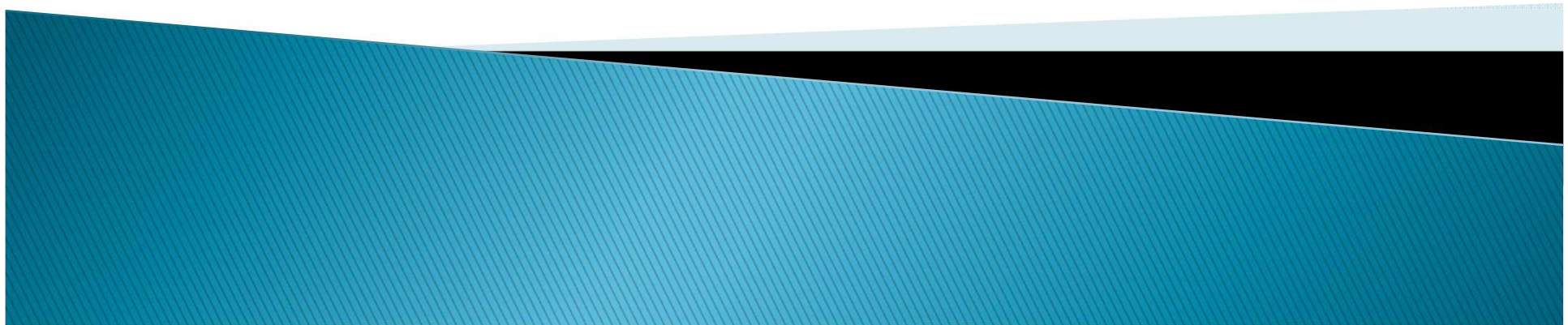

Organizatorzy

Psychologia potrzeb

Dr Sabina Zalewska
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w
Warszawie

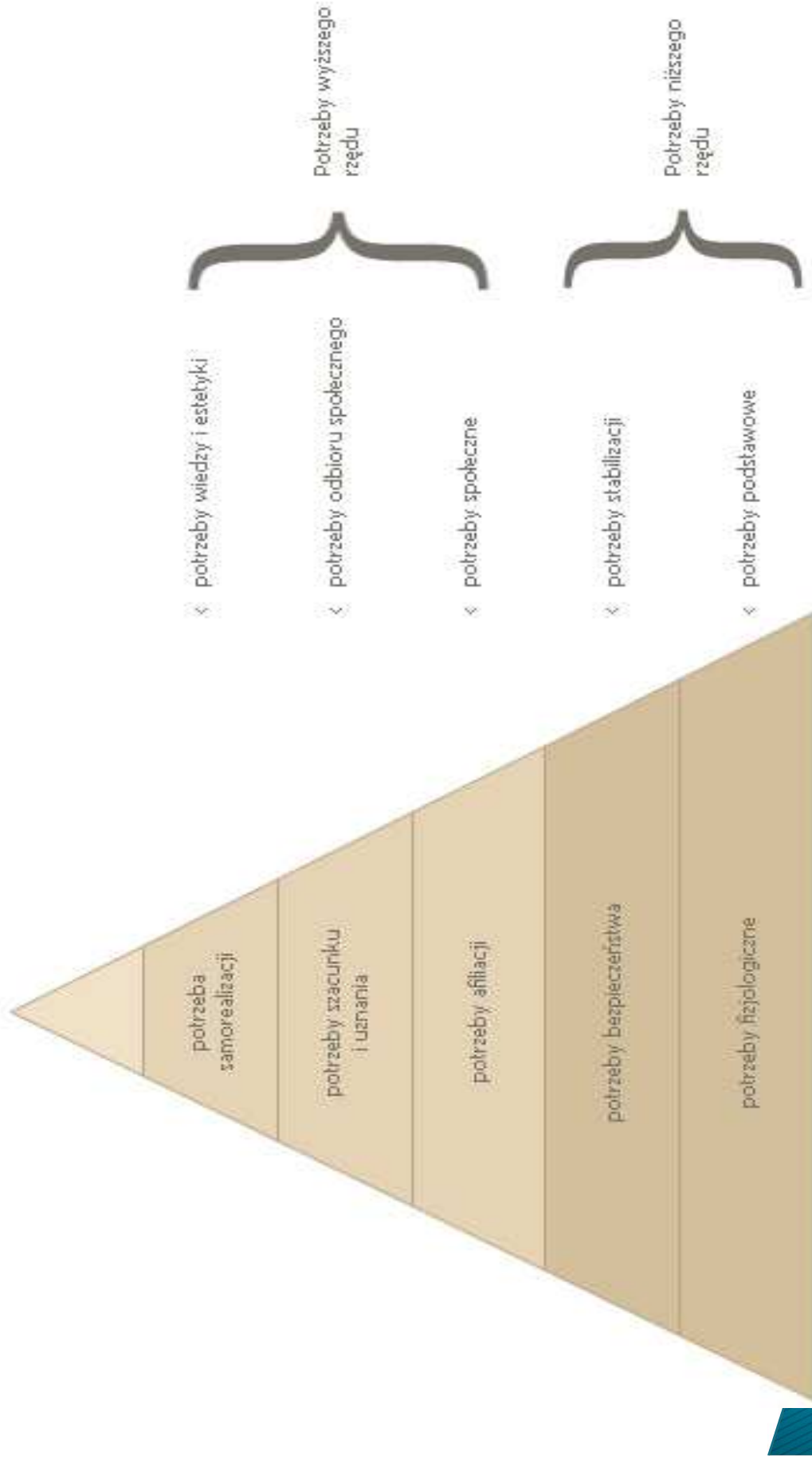

DEFINICJA POTRZEBY

Potrzeba psychiczna to stan osoby doznającej poczucie niespełnienia, czyli frustrację potrzeb, działający jako czynnik motywujący, skłaniający zatem jednostkę do aktywności, które mogą tę potrzebę zaspokoić.

Potrzeby (piramida potrzeb Maslowa)

SZCZEGÓLNIIE WAŻNE POTRZEBY W ŻYCIU DZIECKA

- ▶ potrzeba bezpieczeństwa
- ▶ potrzeba poznawcza
- ▶ potrzeba aktywności
- ▶ potrzeba samodzielności, wzrostu, rozwoju osiągnięć
- ▶ potrzeba kontaktu emocjonalnego, społecznego
- ▶ potrzeba przynależności, akceptacji
- ▶ potrzeba posiadania

Źródła potrzeb

- ▶ organizm człowieka (biologiczne)
- ▶ osobowość psychiczne
- ▶ otoczenie społeczne

Rodzaje potrzeb

- ▶ potrzeby konieczności (biologiczne)
- ▶ potrzeby aspiracje, psychiczne społeczne
- ▶ rzeczywiste np. sen
- ▶ otoczkowe, te które otaczają rzeczywiste
- ▶ pozorne (nie są naturalne, często szkodliwe dla zachowań fizycznych i psychicznych)

Środki zaspokojenia potrzeb

- ▶ przedmioty materialne zużywające się w trakcie konsumpcji
- ▶ przedmioty materialne o znaczeniu symbolicznym (cechą główną jest ich umowna wartość, która została przyjęta przez ludzi), o ich wartości decydują cechy niematerialne
- ▶ niematerialne wartości społeczne i kulturowe (wiedza poczucie bezpieczeństwa)
- ▶ czynności czyli świadczenie usług

Potrzeby dziecka

- ▶ Faktyczne
 - ❖ Rodzina
 - ❖ Bezpieczeństwo
 - ❖ Podstawowe potrzeby materialne
- ▶ Pozorne
 - ❖ Chwilowe zachcianki
 - ❖ Oczekiwania rodziców
 - ❖ Marzenia rodziców

©Agencja Gazeta

Zaspokajanie potrzeb dzieci

- Kodeks rodzinny nakłada na każdego z małżonków obowiązek współdziałania dla dobra rodziny.
- Oznacza to nie tylko ogólną troskę o dobro rodziny, ale również przyczynienie się do zaspokajania potrzeb rodziny.
- Obowiązek ten spoczywa w równym stopniu na obojgu małżonkach, co jest wyrazem zasady równości praw i obowiązków małżonków.

Zaspokajania potrzeb psychicznych dzieci przez rodziców

- ▶ Jeżeli dziecko doświadcza krytycyzmu, uczy się potępiania innych.
- ▶ Jeżeli dziecko doświadcza wrogości, uczy się walczyć z innymi.
- ▶ Jeżeli dziecko doświadcza zawstydzenia, uczy się poczucia winy.
- ▶ Jeżeli dziecko doświadcza pochwał, uczy się doceniania innych.
- ▶ Jeżeli dziecko doświadcza akceptacji, uczy się znajdować miłość wokół siebie i akceptować innych.

Rodzice prezentują różne style dyscypliny rodzicielskiej

Rodzice autorytarni

dążą do kształtowania i kontrolowania swoich dzieci poprzez stosowanie ograniczeń, którym dziecko ma się podporządkować. Środkami służącymi do egzekwowania ustalonych standardów postępowania jest nacisk na podporządkowywanie, stosowanie kar i okazywanie gniewu.

Rodzice prezentują różne style dyscypliny rodzicielskiej (C.D.)

Rodzice permissywni

są wrażliwi i czuli na potrzeby dzieci jednak wprowadzają mało zasad, do których przestrzegania zobowiązane są dzieci i w niewielkim stopniu utrzymują dyscyplinę. Rodzice stosujący permissywną formę kontroli unikają kar, konsultują się z dziećmi przed podjęciem ważnych dla nich decyzji, wyjaśniają im reguły rządzące rodziną.

Potrzeby materialne a potrzeby emocjonalne

- ▶ Potrzeby materialne
 - ❖ Zabawki
 - ❖ Nauka
 - ❖ Zdrowie

- ▶ Potrzeby emocjonalne
 - ❖ Bliskość
 - ❖ Równowaga emocjonalna
 - ❖ Miłość

Psychologiczne modele współczesnej rodziny według Zbigniewa Lwa-Starowicza

- **AUTOKRATYZM OJCÓW** – ojciec jest w tej rodzinie głową, sędzią i prokuratorem. Jego autorytet nie podlega dyskusji. Role męskie i kobiece są ściśle określone i oddzielone.
 - **MAMIZM** – rodzina kierowana jest przez pełną energii kobietę, która podporządkowała sobie swojego partnera – męża. Jest on sprowadzony do roli wykonawcy poleceń.
 - **RODZINA „ATOMOWA”** – każdy z członków rodziny żyje własnym życiem. Przeważają relacje pozadomowe (zawodowe, przyjacielskie, towarzyskie). Dzieci szybko się usamodzielniają, wobec rodziców ujawniają dystans i chłód emocjonalny.
 - **RODZINA „KRÓLA MACIUSIA”** – typ rodziny zogniskowany na dziecku. Rodzice nastawiają się na realizację jego potrzeb, ułatwienie mu życia i uwolnienie go od obowiązków.
-

Psychologiczne modele współczesnej rodziny (C.D.)

- **RODZINA KUMPOWSKA** – stosunki między członkami rodziny są koleżeńskie, na pograniczu infantylności. Między pokoleniem rodziców i dzieci nie ma bariery wieku, pozycji, autorytetu.
- **RODZINA Z MITAMI** – typ rodziny, w której jedno z rodziców przebywa przez długi czas poza kręgiem życia rodzinnego. Drugie z rodziców konstruuje na użytek własny i dzieci mity na temat jego osoby.
- **RODZINA Z SOJUSZAMI** – w relacjach uczuciowych dochodzi do powstawania jawnych bądź ukrytych sojuszy (np. matki z córkami przeciwko ojcu, ojca z synami przeciwko matce itp.).
- **RODZINA PARTNERSKA** – współpraca członków rodziny z demokratycznym podziałem ról i obowiązków. Autorytet rodziców opiera się na ich dojrzałości i kompetencji, a działania wychowawcze są świadomie planowane i sterowane.

W wyniku nastawienia na przeszkodę mogą powstawać zmiany albo nawet zaburzenia w zachowaniu, będące doraźnymi skutkami frustracji. Należą do nich m.in.:

- ▶ **agresywne zachowania** których celem jest zniszczenie przeszkody powodującej frustrację (agresja może być ukierunkowana na świat zewnętrzny, na przeszkody rzeczywiste, wyobrażone lub też może przybierać charakter autoagresji),
- ▶ **regresja**, która jest zachowaniem nieadekwatnym do poziomu dojrzałości umysłowej i emocjonalnej, jest jakby cofaniem się do wcześniejszego etapu rozwoju,
- ▶ **represja (wyparcie)** która jest nieświadomym „zapominaniem” o rzeczach przykrych, co chroni przed odczuwaniem frustracji.

C.D.

- ▶ racjonalizacja, która polega na przypisywaniu swojemu, czasami niewłaściwemu zachowaniu, jakichś społecznie akceptowanych motywów będących niejako wytłumaczeniem – racją tych zachowań,
- ▶ projekcja która polega na przypisywaniu innym ludziom własnych cech, stanów psychicznych dla uzasadnienia słuszności postępowania w stosunku do innych
- ▶ fantazja może występować wówczas gdy w rzeczywistości człowiek nie może osiągnąć celu zaspakajającego jego potrzebę, może to uczynić w wyobraźni.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

